

Duitsland in 2017

[Achtergrond](#) - 4 januari 2017 - Auteur: Sam de Graaff

Duitsland staat dit jaar in het teken van verkiezingen. In september kiezen de Duitsers een nieuw parlement, waarin volgens de peilingen voor het eerst ook de AfD zitting neemt. Daarnaast zijn er presidents- en deelstaatverkiezingen. Duitsland is voorzitter van de G20 en viert het Lutherjaar. Een overzicht van belangrijke gebeurtenissen in 2017.

De benoeming van [Frank-Walter Steinmeier](#) (SPD) tot bondspresident op 12 februari lijkt een formaliteit: hij is de gezamenlijke kandidaat van de CDU/CSU en de SPD voor de opvolging van Joachim Gauck. De ervaren en populaire Steinmeier is nu nog minister van Buitenlandse Zaken. Uit een peiling van begin december bleek 82 procent van de Duitsers hem een geschikte presidentskandidaat te vinden.

Dit voorjaar staan [drie deelstaatverkiezingen](#) op de agenda. In Saarland en Sleeswijk-Holstein gaan de inwoners op 26 maart en 7 mei naar de stembus. Op 14 mei is het beurt aan Noordrijn-Westfalen, de deelstaat met de meeste inwoners. Daar wordt met veel spanning naar uitgekeken: de trends bij de verkiezingen in NRW gelden als voorbode voor de Bondsdagverkiezingen.

De Bondsdagverkiezingen vinden op 17 of 24 september plaats. De peilingen wijzen er op dat bondskanselier Merkel zich kan gaan opmaken voor een vierde termijn: de CDU/CSU schommelt tussen de 35 en de 38 procent, daarna volgt de SPD met rond de 22 procent. De SPD maakt in januari bekend wie haar lijsttrekker wordt. Partijleider Sigmar Gabriel is de meest waarschijnlijke kandidaat. Gezien de huidige peilingen lijkt een nieuwe grote coalitie van CDU/CSU en SPD in september het meest waarschijnlijk. Voor een linkse coalitie hebben SPD, Die Linke en Die Grünen vooralsnog niet genoeg stemmen en andere coalities, zoals zwart-groen, lijken door de verschillen tussen de partijen moeilijker te vormen dan een grote coalitie.

Voor het eerst zal ook de rechts-populistische AfD in de Bondsdag zitting nemen. De Alternative für Deutschland begon in 2013 als eurosceptische partij, maar keert zich nu vooral tegen immigratie, de islam en het beleid van Merkel. In de peilingen staat de AfD op zo'n 12 procent. De FDP lijkt in september terug te keren in de Bondsdag, waar ze in 2013 uit werd weggestemd. Daarmee telt de Bondsdag dan zes in plaats van de huidige vier fracties.

Binnenland

Veel Duitsers gaan er waarschijnlijk financieel licht op vooruit in 2017. Uitkeringsgerechtigden ontvangen iets meer geld, het minimumloon - dat in 2015 werd ingevoerd - stijgt van 8,50 naar 8,84 euro per uur en ook de kinderbijslag en de pensioenen gaan iets omhoog. Daarentegen wordt voor veel Duitsers de stroom duurder. Duitse huishoudens betalen op hun stroomverbruik een toeslag om duurzame energie te stimuleren. Deze [toeslag](#) wordt gebruikt om producenten van duurzame energie een vaste prijs te kunnen betalen. Omdat energieprijzen dalen, moet er meer gecompenseerd worden.

Op 17 januari wordt de uitspraak van het Constitutioneel Hof verwacht over een mogelijk [NPD-verbod](#). De Bondsraad, de vertegenwoordiging van de deelstaten, heeft de zaak aangespannen. Volgens de Bondsraad is de NPD vanwege haar agressieve vreemdelingenhaat en anti-democratische karakter staatsgevaarlijk en daarmee in strijd met de grondwet. Een eerder poging om de NPD te verbieden mislukte in 2003.

Een ander roemrucht proces is dat tegen de [neonazi-terreurcel NSU](#), dat [in 2013](#) begon. Een uitspraak in de zaak tegen NSU-lid Beate Zschäpe en haar medeverdachten werd vorig jaar al verwacht, maar inmiddels is ook onzeker of er in 2017 een eind aan het proces komt. De NSU wordt verdacht van tien moorden, twee aanslagen en vijftien roofovervallen. Negen van de slachtoffers waren willekeurige migranten, de tiende was een politieagente. De moorden werden gepleegd tussen 2000 en 2007. Pas in 2011 werd het bestaan van de extreem-rechtse NSU ontdekt.

Veiligheidsconferentie en G20

Van 17 tot 19 februari vindt de jaarlijkse [Münchner Sicherheitskonferenz](#) plaats, voorgezeten door de Duitse topdiplomaat Wolfgang Ischinger. Poetin heeft laten weten niet te komen. Onduidelijk is wie namens de VS deelneemt, waar president Trump op 20 januari wordt geïnaugureerd. Ischinger verwacht dat met dit eerste

optreden namens de Trump-regering in Europa duidelijk wordt wat de nieuwe president wil op het gebied van veiligheid en de transatlantische betrekkingen. Toegezegd voor de veiligheidsconferentie hebben de Britse minister van Buitenlandse Zaken Johnson, de Hongaarse premier Orbán, de nieuwe Italiaanse minister-president Gentiloni en de Oekraïense president Porosjenko. Ook de Afghaanse president Ashraf Ghani en de Iraakse premier Haider al-Abadi worden verwacht.

Duitsland is van 1 december 2016 tot 1 december 2017 [voorzitter van de G20](#), een groep van de 19 economisch sterkste landen plus de Europese Unie. Begin juli staat een bijeenkomst in Hamburg op de agenda, waarvoor ook Nederland - geen lid van de G20 - door Duitsland als gast is uitgenodigd. Duitsland noemt stabiliteit, duurzaamheid en verantwoordelijkheid als speerpunten voor het voorzitterschap. Grote beslissingen verwachten Duitse media niet, met in het vooruitzicht de verkiezingen in Duitsland en Frankrijk, de onderhandelingen over de Brexit, het aantreden van Trump in de VS en de moeilijke relaties met Rusland en Turkije.

Nederland-Duitsland

Nederlanders en Duitsers ontmoeten elkaar op 17 en 18 januari in Berlijn bij het [Nederlands-Duits Forum](#), een tweejaarlijkse bijeenkomst waar politici, wetenschappers, ambtenaren en studenten uit beide landen discussiëren over actuele thema's. Dit jaar zijn dat migratie en integratie. Het Forum vindt plaats in aanwezigheid van beide ministers van Buitenlandse Zaken.

De scheidende bondspresident Joachim Gauck ontvangt op 7 februari [een eredoctoraat](#) van de Universiteit Maastricht. De universiteit roemt zijn pro-Europese houding en continue strijd voor vrijheid, democratie en recht. Gauck spreekt er de jaarlijkse Diesrede uit. De 41e Dies Natalis, de geboortedag van de universiteit, staat in het teken van het Verdrag van Maastricht, dat op 7 februari precies 25 jaar geleden werd gesloten.

Willem-Alexander en Máxima brengen van 7 tot 10 februari een werkbezoek aan de deelstaten Saksen, Saksen-Anhalt en Thüringen. Met hen reist een handelsmissie mee, met bedrijven uit de sectoren High Tech Systemen en Materialen (HTSM), chemie en water. Het koninklijk paar doet jaarlijks één of meerdere Duitse deelstaten aan, waarbij altijd speciaal aandacht is voor economische samenwerking.

Cultuur en sport

De vijfjaarlijkse kunsttentoonstelling Documenta in Kassel is van 10 juni tot 17

september. Voor het eerst vindt de belangrijke kunstmanifestatie in twee steden plaats; van 8 april tot 16 juli in Athene en vanaf juni dus in Kassel. Hendrik Folkerts, voorheen curator van het Stedelijk Museum Amsterdam, maakt deel uit van het curatorenteam van artistiek leider Adam Szymczyk.

De [Ronde van Frankrijk](#) start dit jaar in Düsseldorf. Op 1 juli rijden de renners een 13 kilometer lange tijdrit door de stad. Een dag later staat een rit van Düsseldorf naar het Belgische Luik op het programma.

Dankzij Martin Luther hebben alle Duitsers op 31 oktober een extra vrije dag. Dit jaar is het precies 500 jaar geleden dat de theoloog zijn 95 stellingen op een kerkdeur in Wittenberg spijkerde: het startsein voor de Reformatie en de breuk tussen de katholieke kerk en verschillende protestantse stromingen. Het [hele jaar](#) - al sinds 31 oktober 2016 - wordt dat herdacht en gevierd in verschillende steden en musea.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/19601/duitsland-in-2017>